

**1962 YILINDA EGE BÖLGESİNDE YAPILAN
TÜTÜN MİLDİYÖSÜ (Peronospora tabacina ADAM) SURVEYİ.**

Hüseyin TÜRKMEÑOĞLU

Bölgelerde yapılacak survey çalışmalarının Zirai Mücadele Enstitüleri ve şimdilik her enstitüden bir teknik eleman tarafından organize edilmesi hususundaki karar gereğince bu yıl Ege bölgesinde mevcut imkânları kullanarak tütün mildiyösü üzerinde bir survey yapılmıştır. Konu olarak tütün mildiyösünün alınma sebepleri şunlardır:

a) Hastalık yurdumuz için çok yenidir. İlk olarak Ege bölgesinde 12.7.1961 de Çanakkale'nin Yenice kazası ve 15.7.1961 de Manisa merkez kaza Üçpınar nahiyesi tütün tarlalarında mevzii olarak görülmüştür. Hastalığın 1962 yılında fideliklerde ve tarlalarda görüneceği tarihi, bulaşık saha miktarını, hastalık nisbetini ve meydana getireceği zararı tesbit etmek ve böylece tütün mildiyösünün ilk epidemiyılına ait hususları mümkün olduğu kadar hakikate yakın bir şekilde ortaya çıkarmak, bu hastalık üzerinde araştırma yapacak olanlara döküman ve müteakip yıllarda Devletçe alınacak tedbirlerle esas teşkil edecek bilgileri toplamak birinci ve en önemli sebebi teşkil etmiştir.

b) Hastalığın tütüncülüğümüz bakımından haiz olduğu iktisadî önem dolayısıyla Zirai Mücadele Enstitüleri, bölge Zirai Mücadele Reislikleri ve Teknik Ziraat Teşkilâtı her türlü imkân ve vasıtalarını seferber ederek bu hastalığı günü gününe hattâ saati saatine takip ve tesbite çalışmak üzere bütün hazırlıklarını yapmış bulunuyorlardı. Böyle bir ortamda lüzumlu bilgileri toplamak şüphesiz çok kolay olacaktı.

Yukarıda bildirilen iki önemli sebep gözönünde tutularak Enstitü Survey Servisi harekete geçmiş ve hazırlıklara başlamıştır.

Önce, kaza teknisyenliklerine gönderilmek üzere, bir sureti ilişik formüller hazırlanmış, daha sonra enfeksiyon tesbit edilen yerleri bölge haritasına işlemek için gereken tertibat alınmıştır.

İlk dağıtımda formüllerler bütün kazalara gönderilmiş, bu münasebetle tütüncülük yapılmayan kazalar meydana çıkmış ve daha sonra tütüncülük yapılan kazalara fasıllı olarak ve 4 defa olmak üzere formüllerler gönderilmiştir.

Èornoza Ziraî M¼cadele
Enstit¼s¼, S¼rvey Servisi
Form¼ler No :

Kazada mevcut fidelik
sahas¼ toplam¼ :
Dikim yapam¼yan çiftçi
adedi :
sahas¼ :

T¼T¼N M¼LD¼Y¼S¼ = MAV¼ K¼F (Peronospora tabacina) S¼RVEY¼

Kazas¼ :		Vil¼yeti :	
Hastal¼n g¼r¼nd¼¼¼ yeri (k¼y veya semt)	Hastal¼n g¼r¼nd¼¼¼ tarih	Bulaşık saha (M2. / Dekar)	Hastalık kesafeti (X - XX - XXX)
1)
2)
3)
4)
5)
6)
7)
8)
9)
10)
11)
12)
13)
14)
15)

NOT : Tablo hakkında izahat arka sayfadadır. Bu form¼ler doldur¼ld¼ktan sonra do¼rudan do¼ruya Bornoza Ziraî M¼cadele Enstit¼s¼ne g¼nderilecektir.

..... Kazas¼ Z. Teknisyeni

SURVEY VE TABLO HAKKINDA İZAHAT

I. SURVEYİN GAYESİ : Yundumuz için yeni bir hastalık olan Tütün Mildiyösü (Mavi Küf) hastalığının Ege Bölgesinde yayılış sahası ile zarar nisbetinin tesbitidir.

II. SURVEYİN METODU : A — Hastalığın görüldüğü yer Köy ise birinci sütuna köyün adı, Merkez kazaya bağlı bir semt veya mahalle ise SEMT veya MAHALLE'nin adı yazılacaktır.

B — Hastalığın görüldüğü tarihten maksat İLK DEFA GÖRÜNDÜĞÜ tarih demektir. Aynı yerde bu formüleri doldurduğunuz tarihe kadar birden fazla müşahade yapılmış ise sırasıyla yazılacaktır.

C — Bulaşık saha yaklaşık olarak metrekare cinsinden tesbit edilecektir.

D — Hastalık kesafeti şöyle tayin edilecektir:

1 — Bir köy veya semtteki fideliklerde sadece bir kapancada (veya bir tarlada tek tük bitkide) hastalık görülmüşse hizasına (X) işareti,

2 — Bir köy veya semtteki fideliklerin hemen hemen yarısı bulaşıkça (veya tarlalarda hasta bitkiler nisbeten fazla ise) hizasına (XX) işareti,

3 — Bir köy veya semtteki fideliklerin hepsi bulaşıkça (veya tarlalarda pek çok hasta, bodurlaşmış ve kurumuş bitki varsa) hizasına (XXX) işareti konacaktır.

E — Bu hastalığa karşı alınacak tedbirler ve yapılacak mücadele, surveyin mümkün olduğu kadar hakikati göstermesine bağlıdır.

III. SURVEYİN DEVAMI : Tütün Mildiyösü surveyi hasat bitinceye kadar devam edecek ve bu formülerler Teknisyenliğinize periyodik olarak gönderilecektir.

FORMÜLERİ ALINCA HEMEN DOLDURUNUZ VE DOĞRUDAN DOĞRUVA BORNOVA ZİRAİ MÜCADELE ENSTITÜSÜNE GÖNDERİNİZ.

Surveyi idare eden

Hüseyin TÜRKMENÖĞLU

ELDE EDİLEN NETİCELER :

Tütün mildiyözü bu sene ilk olarak 6.4.1962 de Seydiköy (İzmir) ve aynı gün Akhisar tütün fideliklerinde tesbit edilmiştir. İlk enfeksiyondan itibaren her gün yeni yeni fidelik sahalarda görülmüş ve vilâyetler itibariyle 16.4.1962'de Aydın merkez, 21.4.1962 de Muğla merkez, 29.4.1962'de Sındırgı (Balıkesir), 4.5.1962'de Denizli merkez, 28.5.1962 de Biga (Çanakkale), 5.6.1962 de Eşme (Uşak) ve 6.6.1962 de Emet (Kütahya) kazası fideliklerinde bulaşma vuku bulunduğu anlaşılmıştır.

Ege bölgesi vilâyetlerinin 78 kazasında tütüncülük yapılmaktadır. 1962 yılında mevcut bulunan fidelik sahası toplamı 852,7 hektar, dikim yapılan tarla sahası toplamı ise 105.825 hektardır. Beş kazada bulunan (Karacasu, Burhaniye, Çivril, Sivaslı ve Ulubey) toplam 2,2 hektarlık fide sahası hiç hastalığa tutulmamıştır. Bölge içersinde hiç hastalanmayan fidelik sahasının nisbeti % 0.25 tir.

Bölge fideliklerinin 119,9 hektarında hastalık tesbit edilmiştir. Hasta sahanın sağlam fidelik sahasına nisbeti % 14,0 tür. Diğer bir deyişle bölgedeki toplam fideliklerin 1/7 si hastalanmış, 6/7 si ise temiz kalmıştır. Fideliklerin hastalığa tutulmaması için alınan tedbirlerin ve koruyucu ilaçlamaların bu neticeyi elde etmekte önemli rol oynadığı düşünülebilir.

Hastalığın çok şiddetli görüldüğü 86,6 hektarlık fidelik toprağa gömülmüş ve fidelenden istifade edilmemiştir. Toprağa gömülen fidelik sahası, genel sahanın % 10,1 ri, hastalığa tutulan fidelik sahasının ise % 72,2 sine tekabül etmektedir. Diğer bir deyişle hasta sahanın % 27,8 i toprağa gömülmüştür.

105.825 hektarlık tütün dikim sahasının 4.847 hektarında tarla enfeksiyonu tesbit edilmiş ise de bu miktarın içersinde hasta fidelerin göçürülmesi sebebiyle müşahade edilen hasta sahalardan da dahil bulunması muhtemeldir. Bununla beraber, tarladaki hastalık nisbeti % 4,5 tir.

Fideliklerde hastalık meydana gelmesi sebebiyle temiz fide bulamadığı için takriben 10.000 çiftçi 9257 hektar noksan tütün dikmiştir. Noksan dikilen tütün sahası, mutasavver tütün dikim sahasının % 8,0 i nisbetindedir.

Tablo I de tütün mildiyösünün Ege bölgesindeki genel durumu, müteakip tablolarda ise vilâyetlere göre durum belirtilmiştir. Hastalığın kazalar itibariyle her gün takip ettiiğ seyir dosyalarında mevcut olup ilgililerin istifadesi her zaman mümkündür.

ÖZET :

Ege bölgesinde :

Tütün fideliği sahası	: 852,7 ha.
Hasta fidelik sahası	: 119,9 ha.
Hasta fidelik sahasının toplam fidelik sahasına nisbeti	: % 14,0
Hiç hastalık çıkmıyan fidelik sahası	: % 0,25

Sökülen fidelik sahası	: 86.6 ha.
Sökülen fidelik sahasının toplam fidelik sahasına nisbeti	: % 10.1
Sökülen fidelik sahasının hasta fidelik sahasına nisbeti	: % 72.2
Tütün dikim sahası	: 105.825 ha.
Hastalık görülen tarla sahası	: 4.847 ha.
Hasta sahanın temiz sahaya nisbeti	: % 4.5
Fide bulamadığı için noksan dikim yapan çiftçi adedi	: 10.030
Noksan dikim yapılan saha	: 9.257 ha.
Noksan dikim nisbeti	: % 8

ZİRAİ MÜCADELE ENSTİTÜSÜ**SURVEY SERVİSİ**

Bornova — İzmir

TABLO : I**TÜTÜN MİLDİYÖSÜ (Peronospora tabacina, Adam)****GENEL DURUMU****EGE BÖLGESİ****1962**

	F İ D E L İ K T E				T A R L A D A			
	Ekilen Dekar	Hasta Dekar	Sökülen Dekar	Hastalık %	Dikilen Dekar	Hasta Dekar	Dikim yapılmıyan dekar	Dikim yapılmıyan çiftçi adet
Aydın	292.4	170.9	16.8	5.8	49588	885	814	283
Balıkesir	562.7	6.0	5.2	1.0	85223	856	9531	1898
Çanakkale	113.1	23.2	21.9	20.5	22630	121	100	50
Denizli	650.0	163.9	55.3	24.7	65898	59	1303	655
İzmir	2849.5	202.7	226.4	7.1	359499	11069	17450	1939
Kütahya	16.2	4.6	4.5	28.8	1672	96	300	20
Manisa	2611.4	471.1	434.8	18.0	277361	32459	62042	5038
Muğla	1341.8	155.5	99.4	11.5	177575	2808	700	85
Uşak	90.3	2.0	2.0	2.2	18805	123	334	67
TOPLAM	8527.4	1199.9	866.3	14.0	1058251	48476	92574	10030

TABLO : II
VİLİYETLER İTİBARIYLA TÛTÛN MİLDİYÖSÛ
(Peronospora tabacina, Adam)
DURUMU

AYDIN

1962

	F İ D E L İ K T E				T A R L A D A			
	Ekilen M ²	Hasta M ²	Sökülen M ²	Hastalık %	Dikilen Dekar	Hasta Dekar	Dikim yapılmıyan dekar	Dikim yapılmıyan çiftçi adet
Merkez	12586	1021	811	8.1	3150	401	—	—
Bozdoğan	5000	1408	1408	28.1	1350	—	0.2	10
Çine	100000	2248	2248	2.2	19000	10	—	—
Germencik	8000	1515	1515	18.9	2100	113	—	—
Karacasu	7500	—	—	—	2000	5	2	1
Kuyucak	7500	450	450	6.0	1000	9	—	—
Nazilli	12700	5564	5564	43.8	253	8	32	12
Söke	39100	2436	2436	6.2	7723	325	780	260
Kuşadası	100000	2450	2450	2.4	13000	10	—	—
Sultanhisar	50	5	5	10.0	12	2	—	—
TOPLAM	292436	17097	16851	5.8	49588	885	814	283

TABLO : III
VİLÂYETLER İTİBARIYLA TÛTÛN MİLDİYÖSÛ
(Peronospora tabacina, Adam)
DURUMU

BALIKESİR

1962

	F İ D E L İ K T E				T A R L A D A			
	Ekilen M ²	Hasta M ²	Sökülen M ²	Hastalık %	Dikilen Dekar	Hasta Dekar	Dikim yapılmıyan dekar	Dikim yapılmıyan çiftçi adet
Merkez	8322	69	40	0.8	1655	115	1655	463
Ayvalık	41000	600	738	1.4	5193	5	—	—
Bigadiç	41047	1226	1226	2.9	5866	8	5514	1182
Burhaniye	4725	—	—	0.0	360	—	175	15
Erdek	14485	495	567	3.4	1601	—	—	—
Gönen	31600	685	685	2.1	6286	130	—	—
İvrindi	15300	280	280	1.8	2777	40	—	—
Manyas	4235	244	244	5.7	525	8	—	—
Savaştepe	27906	647	647	2.3	2670	—	2000	200
Sındırgı	370640	1570	631	0.4	57988	550	—	—
Susurluk	5476	204	204	3.7	302	—	187	38
TOPLAM	562736	6020	5261	1.0	85223	856	9531	1898

TABLO : IV

ÇANAKKALE

1962

	F İ D E L İ K T E				T A R L A D A			
	Ekilen M ²	Hasta M ²	Sökülen M ²	Hastalık %	Dikilen Dekar	Hasta Dekar	Dikim yapılamıyan dekar	Dikim yapamıyan çiftçi adet
Biga	30.000	90	90	0.3	2510	114	—	—
Çan	2155	2155	860	100.0	120	7	100	50
Yenice	81.000	21043	21043	25.9	20000	—	—	—
TOPLAM	113155	23288	21993	20.5	22630	121	100	50

TABLO : V

DENİZLİ

1962

KAZA ADI	F İ D E L İ K T E				T A R L A D A			
	Ekilen M ²	Hasta M ²	Sökülen M ²	Hastalık %	Dikilen Dekar	Hasta Dekar	Dikim yapılamıyan dekar	Dikim yapamıyan çiftçi adet
Merkez	150000	128315	42868	85.0	2260	—	150	26
Acıpayam	120000	400	400	0.3	15000	—	—	—
Buldan	90000	28266	8712	3.1	2600	—	850	108
Çal	60000	430	98	0.7	7000	—	—	—
Çivril	25	—	—	0.0	38	8	—	—
Güney	4000	3153	3058	7.7	2500	32	45	15
Kale	5000	1048	159	2.0	23000	—	230	500
Tavas	140000	330	75	0.2	13500	19	28	6
TOPLAM	650025	163943	55370	24.7	65898	59	1303	655

TABLO : VI

İZMİR

1962

KAZA ADI	F İ D E L İ K T E				T A R L A D A			
	Ekilen M ²	Hasta M ²	Sökülen M ²	Hastalık %	Dikilen Dekar	Hasta Dekar	Dikim yapılmıyan dekar	Dikim yapılmıyan çiftçi adet
Merkez	350000	13413	21191	3.8	63000	—	400	50
Bayındır	50000	8000	8000	16.0	4621	—	—	—
Bergama	250000	1500	1500	0.6	31900	—	—	—
Bornova	36000	1363	1500	3.7	2000	—	50	4
Çeşme	120000	2450	10200	2.0	20000	3	—	—
Dikili	100000	159	7565	0.1	11320	430	—	—
Foça	100000	13139	12299	13.1	6900	—	500	30
Karaburun	40000	400	430	1.0	5000	—	—	—
Karşıyaka	1200	470	470	39.1	322	—	—	—
Kemalpaşa	45000	12661	630	28.1	15000	—	—	—
Kiraz	103086	5009	14975	4.8	13500	6700	3000	300
Kınık	100000	1200	2640	1.2	10575	—	—	—
Menemen	124300	2295	4300	1.8	8515	350	—	—
Ödemiş	450000	10745	70430	2.3	80000	597	1000	1000
Selçuk	40000	200	200	0.5	4500	1790	—	—
Seferihisar	60000	59500	7375	99.1	4760	1150	350	35
Tire	400000	56403	56403	14.1	26986	—	—	—
Torbali	250000	9540	3347	3.8	27600	49	3000	500
Urla	230000	4700	3000	2.0	23000	—	150	20
TOPLAM	2849586	202747	226434	7.1	359499	11069	17450	1939

TABLO : VII

KÜTAHYA

1962

KAZA ADI	F İ D E L İ K T E				T A R L A D A			
	Ekilen M ²	Hasta M ²	Sökülen M ²	Hastalık %	Dikilen Dekar	Hasta Dekar	Dikim yapılmıyan dekar	Dikilen yapılmıyan çiftçi adet
Emet	16200	4666	4570	28.8	1672	96	300	20
TOPLAM	16200	4666	4570	28.8	1672	96	300	20

TABLO : VIII

MANİSA

1962

Merkez	185051	208	300	0.1	30588	170	—	—
Akhisar	744542	161960	334582	21.7	78000	861	58342	4363
Alaşehir	126000	17700	9665	1.4	12000	56	—	—
Demirci	12500	1225	1225	9.8	3500	—	—	—
Gördes	127773	270	1362	0.2	20500	320	250	15
Kırkağaç	125000	26960	20000	21.5	8000	—	2500	300
Kula	75000	260	435	0.3	6000	1218	500	100
Salihli	440000	224600	50000	51.0	7200	—	—	—
Sarıgöl	201962	23675	3500	11.7	11000	2636	—	—
Saruhanlı	286000	5379	5379	1.8	61767	26900	450	60
Selendi	16623	200	200	1.2	2500	59	—	—
Soma	120000	3725	435	3.1	15000	235	—	—
Turgutlu	151000	6000	7735	3.9	21306	4	—	—
TOPLAM	2611451	471162	434817	18.0	277361	32459	62042	5038

TABLO : IX

MUĞLA

1962

KAZA ADI	F İ D E L İ K T E				T A R L A D A			
	Ekilen M ²	Hasta M ²	Sökülen M ²	Hastalık %	Dikilen Dekar	Hasta Dekar	Dikim yapılamıyan dekar	Dikim yapamıyan çiftçi adet
Merkez	350000	400	4000	1.1	55000	2125	—	—
Bodrum	62186	2484	2484	4.0	13000	33	—	—
Datça	38000	454	454	1.1	4000	530	—	—
Fethiye	200000	300	300	0.1	25000	—	—	—
Marmaris	170000	28550	28550	16.7	575	85	—	—
Milas	200000	20000	33000	10.0	28000	35	400	50
Ula	100000	90380	20482	90.3	11000	—	300	35
Yatağan	221663	9335	9680	4.3	41000	—	—	—
TOPLAM	1341849	155503	99443	11.5	177575	2808	700	85

TABLO : X

UŞAK

1962

Merkez	2856	26	26	0.9	110	48	34	17
Eşme	75000	2000	2000	2.6	16630	75	300	50
Sivaslı	10000	—	—	0.0	2000	—	—	—
Ulubey	2500	—	—	0.0	65	—	—	—
TOPLAM	90356	2026	2026	2.2	18805	123	334	67

**A SURVEY
ON THE TOBACCO BLUE BOLD (*Peronospora tabacina*, Adam)
IN WESTERN TURKEY**

The Blue mold of tobacco has been first observed in Yenice county (Çanakkale) and Üçpınar village (Manisa) tobacco fields at the dates of July 12, 1961 and July 15, 1961 respectively.

In 1962 Blue Mold Survey has been made by the 78 county agents under the direction of Survey Service, The Plant Protection Institute, Bornova İzmir Turkey. The results are as following.

The first infection dates in the provinces are given below :

Seydiköy (İzmir)	:	6.4.1962
Akhisar (Manisa)	:	»
Aydın	:	10.4.1962
Muğla	:	21.4.1962
Sındırgı (Balıkesir)	:	29.4.1962
Denizli	:	4.5.1962
Biga (Çanakkale)	:	28.5.1962
Eşme (Uşak)	:	5.6.1962
Emet (Kütahya)	:	6.6.1962

In Western Turkey:

Total seedbed area	:	852.7 ha.
Infected seedbed area	:	119.9 ha.
Rate of infected seedbed area	:	14.0 %
Burried seedbed area	:	86.6 ha.
Rate of burried area in total seedbed area	:	10.1 %
Rate of buried seedbed area in total infected seedbed area	:	72.2 %
Total tobacco field area	:	105825 ha
Infected field area	:	4847 ha.
Rate of infected field area in total field area	:	4.5 %
Number of farmers who were not able to obtain necessary amount of seedlings	:	10030
Unplanted area	:	9257 ha.
Rate of unplanted area in expected total area	:	8 %